

27.07.2026

473/03.00.00/2026

Lieksan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asianosainen

Opetus- ja kulttuuriministeriö / lausuntopyyntö VN/9627/2026

Selostus

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää Lieksan kaupungilta lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin, lukiolakiin, ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ja tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin lisättäisiin säännöksiä koulutuksen järjestämisestä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Ehdotetut muutokset liittyvät Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan kaikilla hallinnonaloilla toteutetaan häiriö- ja kriisitilanteiden sääntelyn kokonaistarkastelu.

Ylioppilastutkinnosta annettua lakia muutettaisiin siten, että lakiin lisättäisiin erityissäännös, jonka mukaan hallintolain mukaisesta perusteluvollisuudesta voitaisiin poiketa koesuorituksen arvostelua koskevassa oikaisuvaatimusmenettelyssä. Lisäksi laissa säädettäisiin sellaisen päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta, jolla on eväty osallistumisoikeus ylioppilastutkintoon tai sen kokeeseen. Lakiin lisättäisiin myös säännös, jonka mukaan henkilön, joka osallistuu englanninkielisen ylioppilastutkinnon kokeeseen, on oleskeltava Suomessa muulla perusteella kuin opiskeluun perustuvalla oleskeluluvalla. Lisäksi lukiolakiin ja ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset, jotka koskevat koulutuksen järjestäjän tai rehtorin tiedonsaantioikeutta Maahanmuuttovirastoon henkilön oleskeluluvasta englanninkielisessä lukiokoulutuksessa.

Esityksessä ehdotetaan, että ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että lain 8 §:ään lisätään koulutus, jonka tehtävänä on parantaa merenkulkijoiden ja muiden vesillä liikkujien turvallisuutta sekä muuta turvallisuuden parantamiseen liittyvää koulutusta. Lisäksi 8 §:ssä tarkoitettuihin koulutuksiin sovellettavia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain säännöksiä tarkennettaisiin.

Esityksessä ehdotetaan, että ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat pääosin lakkautettaisiin valtionalouden sopeuttamistoimien vuoksi. Osa työelämätoimikuntien tehtävistä ehdotetaan siirrettäväksi Opetushallitukselle. Lisäksi esityksessä ehdotetaan täsmennyksiä lukiokoulutuksen

27.07.2026

lukuvuosimaksuja koskevaan sääntelyyn sekä ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun kokeilulupia koskevaan sääntelyyn.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta viimeistään perjantaina 31.7.2026.

Lieksan kaupungin lausunto

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lieksan kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa. Lausuntomme koostuu pääasiassa huomioista koskien ehdotuksia häiriötilanteista ja poikkeusoloista. Selvyttä toivomme paikallisen ja alueellisen häiriötilanteen määrittelevän tahon nimeämiseen sekä toivomme, että toisen asteen koulutus turvattaisiin häiriötilanteissa maksuttomaan toisen asteen koulutukseen oikeutetuille opiskelijoille.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

"Häiriötilanteella tarkoitetaan poikkeuksellista uhkaa, tilannetta tai tapahtumaa, joka vaarantaa opiskelijoiden turvallisuuden tai terveyden, tai joka estää koulutuksen järjestäjää toimimasta tässä laissa säädettyllä tavalla. Häiriötilanne voi ilmetä paikallisesti, alueellisesti tai valtakunnallisesti."

Lieksan kaupungin näkökulmasta ehdotus häiriötilanteen määritelmäksi on selkeä. Selvennystä ehdottaisimme siihen, millä taholla on toimivalta määritellä akuutti häiriötilanne paikallisesti tai alueellisesti ja minkä pituiseksi ajaksi kerrallaan.

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

"Häiriötilanteissa ja valmiuslain (1552/2011) tarkoittamissa poikkeusoloissa koulutuksen järjestäjien on varmistettava ensisijaisesti oppivelvollisten opiskelijoiden kouluttaminen."

Tämä ehdotus antaa koulutuksen järjestäjälle jouston varaa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lieksan kaupungin mielestä tärkeää olisi turvata oppivelvollisina toisen asteen opintonsa aloittaneiden eli maksuttomuuden piiriin kuuluvien opiskelijoiden tutkinnon valmistuminen, jotta seuraavalle koulutusasteelle siirtyminen tai ammattiin valmistuminen ei viivästyisi ja syrjäytymisen riski ei kasvaisi.

27.07.2026

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

"Häiriötilanteissa ja valmiuslain (1552/2011) tarkoittamissa poikkeusoloissa koulutuksen järjestäjien on varmistettava ensisijaisesti oppivelvollisten opiskelijoiden kouluttaminen."

Tämä ehdotus antaa koulutuksen järjestäjälle jouston varaa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kuitenkin tärkeää olisi turvata oppivelvollisina toisen asteen opintonsa aloittaneiden eli maksuttomuuden piiriin kuuluvien opiskelijoiden lukio-opintojen valmistuminen ja ylioppilastutkintoon vaadittavien opintojen suorittaminen, jotta ylioppilastutkintoon osallistuminen ei vaarantuisi, seuraavalle koulutusasteelle siirtyminen ei viivästyisi ja syrjäytymisen riski ei kasvaisi.

Häiriötilanteet ja poikkeusolot voivat olla paikallisia tai vaikuttavat eri tavoin eri alueisiin, jolloin mahdollisesti koulutuksen ulkopuolelle jätettävien henkilöiden yhdenvertainen kohtelu eri puolilla maata tulisi varmistaa.

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

Koulutuksen järjestämiseen liittyvät muut tehtävät, jotka olisivat määritelty järjestämisluvan yhteydessä ovat poikkeusoloihin varautumisen kannalta hyvä lisä. Lieksan kaupunki näkee tässä kohden kysymyksiä tämän lain kohdan soveltamisesta jatkovalmistelua varten. Meneekö kaikkien lukiokoulutuksen järjestämisluvut uudestaan haettaviksi, vai miten "muut tehtävät" määrätään koulutuksen järjestäjille? Vai tuleeko esimerkiksi varautumiseen liittyvä lukiokoulutuksen(?) erityistehtävä erikseen koulutuksen järjestäjien haettavaksi? Tällöin "muiden tehtävien" kustannusvaikutukset koulutuksen järjestäjille tulisi arvioida ja osoittaa tähän valtion rahoitusta.

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

Ei lausuttavaa

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

Ei lausuttavaa

27.07.2026

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset*Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta*

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

Ei lausuttavaa

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

Ei lausuttavaa

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat*Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia*

Ei lausuttavaa

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin*Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta*

Ei lausuttavaa

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos*Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta*

Ei lausuttavaa

Toimivallan peruste

Lieksan kaupungin hallintosääntö, 31 § Viranhaltijoiden tehtävät ja erityinen toimivalta, kaupunginjohtaja

Päätös

Lieksan kaupunki päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon.

Päätös viedään tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Pirre Seppänen
Kaupunginjohtaja*Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.*

Lisätietoja

Kaupunginjohtaja Pirre Seppänen, 040 1044 001,
sähköposti pirre.seppanen(at)lieksa.fi

Nähtävilläolo

Päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa, lieksa.fi, 27.7.2026

Lieksan kaupunki

Kaupunginjohtaja

Viranhaltijapäätös
Yleinen päätös

§ 17/2026

27.07.2026

Jakelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Lausuntopalvelu.fi

27.07.2026

Muutoksenhakukielto ja sen peruste

☒ Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta

☐ Muu peruste, mikä _____